

УДК 351.72

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОГО FINTECH РИНКУ

Вагнер Ірина Михайлівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування,
Університет банківської справи, Львів, Україна;
e-mail: vim280707@meta.ua; ORCID ID: 0000-0003-4928-4772

Кундря-Висоцька Оксана Петрівна,

кандидат економічних наук, професор кафедри облікових технологій та оподаткування,
Університет банківської справи, Львів, Україна;
e-mail: kundrya-vysotska@ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-9760-9266

Демко Ірина Іванівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування,
Університет банківської справи, Львів, Україна;
e-mail: iruna.demko@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-2186-1876

Анотація. Одним із багатообіцяючих напрямів економічного зростання суб'єктів підприємництва є їхній інноваційний розвиток. Двадцять перше століття знаменується розвитком не лише науки і техніки, а й появою та зростанням обсягів ринку FinTech послуг. Поштовх до глобальних змін на ринку фінансових послуг спричинила світова фінансова кризи 2008 року за рахунок розповсюдження цифрових технологій, скорочення довіри до звичних фінансових посередників у посткризовий період та зміни пріоритетів клієнтів щодо швидкості, доступності і зручності одержання фінансових послуг. Тому сучасні умови визначають актуальність дослідження ринку фінансових послуг з урахуванням появи FinTech інновацій.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних засад формування і розроблення рекомендацій щодо впливу FinTech інновацій на розвиток вітчизняних та іноземних підприємств в умовах глобалізації.

Наукове дослідження було спрямоване на аналіз історії розвитку і ключових факторів, які вплинули на становлення FinTech ринку.

Використано результати масштабного опитування понад 22 000 користувачів Інтернету у 20 країнах світу, проведеного 2017 року компанією «Ernst & Young». Відповідно до опитування було з'ясовано, що понад 33 % опитаних є активними користувачами FinTech послуг, це дало змогу проаналізувати етапи становлення FinTech ринку до нинішнього дня.

Проведено дослідження щодо впливу пандемії COVID-19 на зростання FinTech ринку у світі та здійснено аналіз основних тенденцій розвитку і популяризації глобального FinTech ринку в першому кварталі 2021 року

Виокремлено основні тренди розвитку FinTech ринку в Україні та світі на період 2021—2023 рр.

Суттєве зростання інвестицій у FinTech ринок і глобалізація процесів у галузі: злиття, об'єднання в екосистему й асиміляція ноу-хау в традиційний банкінг дають можливість зробити висновки про те, що сучасне покоління клієнтів продовжує уникати традиційних фінансових інститутів або відмовляється від них на користь цілком цифрових банків і вбудованих фінансових послуг. У відповідь традиційні фінансові установи намагаються конкурувати, збільшуючи темпи інновацій і цифровізації різними способами, що триватиме й у 2021—2023 роках. Ураховуючи всі ці процеси, незворотним є приріст кількості інвестицій у фінансово-технічний сектор і стрімке зростання цього сегмента, що, у свою чергу, потребує подальшого ґрунтовного дослідження.

Ключові слова: FinTech ринок, цифрові платежі, інвестиції, мега-раунди, Blockchain, D2C (direct to client), Insurtech прискорення, Regtech.

Формул: 0, рис.: 1; табл.: 3; бібл.: 19.

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT TRENDS OF THE GLOBAL FINTECH MARKET

Vagner Iryna,

Ph. D. in Economics,
Associate Professor of the Department Accounting Technologies and Taxation,
Banking University, Lviv, Ukraine;

e-mail: vim280707@meta.ua; ORCID ID: 0000-0003-4928-4772

Kundrya-Vysotska Oksana,

Ph. D. in Economics,
Professor of the Department of Accounting Technologies and Taxation,
Banking University, Lviv, Ukraine;
e-mail: kundrya-vysotska@ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-9760-9266

Demko Iryna,

Ph. D. in Economics,
Associate Professor of the Department Accounting Technologies and Taxation,
Banking University, Lviv, Ukraine;
e-mail: iruna.demko@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-2186-1876

Abstract. One of the promising ways of economic growth of enterprises is their innovative development. The twenty first century is marked not only by the development of science and technology but also by the emergence and growth of the FinTech services market. The global financial crisis of 2008 triggered global changes in the financial services market, due to the spread of digital technologies, reduced confidence in the usual financial intermediaries in the post-crisis period, and changes in customer priorities for speed, availability, and ease of obtaining financial services. Therefore, modern conditions determine the relevance of the study of the financial services market, taking into account the emergence of FinTech innovations.

The aim of the study is to generalize the theoretical foundations of the formation and development of recommendations for the impact of FinTech innovations on the development of domestic and foreign enterprises in the context of globalization.

The research was aimed at analyzing the history of development and key factors that influenced the formation of the FinTech market.

The article uses the results of a large-scale survey of more than 22,000 Internet users in 20 countries, conducted in 2017 by Ernst & Young. According to this survey, it was found that more than 33 % of users are active users of Fintech services, which allowed us to analyze the stages of formation of the FinTech market to date.

A study on the impact of the COVID-19 pandemic has been conducted regarding the growth of the FinTech market in the world and an analysis of the main trends in the development and promotion of the global fintech market in the first quarter of 2021.

The main trends of FinTech market development in Ukraine and the world for the period 2021—2023 are highlighted.

Significant growth of investments in the FinTech market and globalization of processes in the industry: mergers, integration into the ecosystem, and assimilation of know-how into traditional banking allow us to conclude that the current generation of customers continues to avoid traditional financial institutions or abandon them in favor fully digital banks and embedded financial services. In response, traditional financial institutions are trying to compete, increasing the pace of innovation and digitalization in various ways, which will continue in 2021—2023. Given all these processes, the increase in the number of investments in the financial and technical sector and the rapid growth of this segment is irreversible. In turn, needs further thorough research.

Keywords: FinTech market, digital payments, investments, mega-rounds, Blockchain, D2C (direct to client), Insurtech acceleration, Regtech.

JEL Classification G17, O32, O33

Formulas: 0, fig.: 1; tabl.: 3; bibl.: 19.

Вступ. Стрімкий розвиток інформаційних технологій за останнє десятиріччя приніс значні зміни ринку фінансових послуг. Постійний ріст швидкого і бездротового Інтернету, розвиток соціальних мереж і значна зміна смартфонів від звичайних пристроїв для комунікації до персональних помічників з персоналізованим набором спеціальних додатків значно вплинули на поширення попиту на сучасні фінансові послуги і продукти.

Новою нішею на ринку скористалися технологічні компанії, представивши свої фінансові продукти, які за своєю сутністю були адаптивними та водночас більш гнучкими і доступними для клієнтів у будь-який час і в будь-якому місці. Стрімкий розвиток FinTech компаній та зростаюча конкуренція з класичними

фінансовими представниками викликали зміну тенденцій розвитку FinTech послуг на світовому ринку фінансових послуг.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Реалії сьогодення показують, що певні фінансові технології вже стали такими звичними та повсякденними, що часто переходять до єдиних способів здійснення деяких операцій.

Водночас виникають усе нові та нові продукти технологічного розвитку, які по-новому здатні забезпечити способи фінансування, що поширюються на всі ланки фінансової системи. Теперішній ринок фінансових послуг тісно інтегрований у різні інформаційні технології, мобільні додатки, електронні засоби платежу, перекази, управління власним рахунком тощо.

Усе це сприяє значному поширенню та підсиленню діджиталізації фінансових послуг операційних процесів фінансових посередників. Глобальне впровадження FinTech інновацій і постійний ріст нових FinTech компаній є сучасною особливістю ринку фінансових послуг.

Щодо походження терміна «FinTech», то його пов'язують з аббревіатурою проекту, реалізованого на початку 1990-х років компанією Citicorp (нині Citigroup). Проект «Financial Services Technology Consortium» зорієнтований на формування репутації відкритості до співробітництва зі сторонніми технологічними компаніями.

Метою дослідження є аналіз тенденцій розвитку глобального FinTech ринку і виявлення негативного впливу пандемії COVID-19 на нього.

Результати дослідження. Розвиток технологій зумовив наповнення новим змістом поняття «FinTech», визначальним у підході до нього є: по-перше, те, що це здебільшого іноземні трактування; по-друге, це різний контекст поняття, у який включено визначення FinTech інновацій, FinTech послуг, FinTech компаній тощо. Багатогранність і різна суть «FinTech» призвели до суттєвих відмінностей у визначенні цього поняття. Згідно з аналізом наукової та іноземної літератури, FinTech — це:

– галузь економіки, що складається з підприємств, які застосовують технології для надання фінансових послуг ефективнішим способом. У цій галузі компанії — це переважно стартапи, що створюють для прориву в наявних фінансових системах і організаціях, які не використовують програмні продукти;

– це певні організації, у яких наявні й інноваційні бізнес-моделі, і технології для надання, розширення і розповсюдження фінансових послуг [1];

– сфера дії технічних сатрапів, які здійснюють переворот у таких напрямках, як мобільні платежі, перекази грошей, позики, залучення коштів і навіть управління активами [2];

– комп'ютерні програми та інші технології, що використовуються для підтримки або забезпечення здійснення банківських і фінансових послуг [3].

Як різновид інновацій, поняття «FinTech» є найбільш близьким до поняття «фінансові інновації». У чому ж відмінність між FinTech і фінансовими інноваціями? Це не завжди зв'язок із пристосування певних інформаційних технологій до ринку фінансових послуг. FinTech інновації завжди є технологічними інноваціями, водночас технологічні інновації, які забезпечили розвиток FinTech, складаються з технологій розподіленого доступу (блокчейн), штучного інтелекту, аналітики великих даних (Big Data), інтерфейсів програмування додатків, хмарних технологій, біометрії тощо [4; 5].

Якщо розглядати класифікацію фінансових інновацій, то відповідно до форми існування виділяють

інновації фінансових інструментів, продуктів, фінансових технологій і процесів [6].

До інноваційних фінансових продуктів відносять нові види похідних цінних паперів, інструментів фінансування та хеджування.

А 2008 року з'явилися низка економічних і технологічних чинників, котрі зумовили появу нових суб'єктів ринку фінансових послуг, таких як FinTech компанії. Ці компанії виступають як заміна традиційних фінансових посередників, використовують певні інноваційні розробки та відповідне програмне забезпечення для надання електронних фінансових послуг.

Тут можна вже говорити про інноваційні бізнес-моделі, що виникають на ринку фінансових послуг, — це FinTech компанії.

На поточному етапі все більше банківських установ та інших традиційних фінансових посередників розвивають співробітництво з FinTech компаніями або створюють FinTech підрозділи і реорганізують власні бізнес-моделі. Проте, зважаючи на те, що початково переважна більшість FinTech послуг надавалася спеціалізованими FinTech компаніями, деякі науковці зводять сутність FinTech до галузевого аспекту, досліджуючи його як сукупність компаній, що використовують сучасні напрацювання для надання фінансових послуг [6].

Розвиток FinTech інновацій характеризують здебільшого як позитивне явище в економіці, адже виникають нові можливості для економічного розвитку, збільшується сфера залучення домогосподарств і підприємств у фінансову сферу, зростає обсяг послуг для суб'єктів економіки. Та є і інша сторона — так звана «руйнівна технологія» («disruptive»). У чому ж суть «руйнівної технології»? Це те, що вона є початком для руйнівної інновації.

Клейтон Крістенсен (Clayton Christensen) вважається засновником теорії руйнівних інновацій. За цією теорією, інновація, що використовує «технологію» в управлінні, маркетинговій діяльності та інвестиційній політиці, яка трансформує інформацію, робочу силу, капітал і матеріальні ресурси в продукти чи послуги більшої вартості, що стає провідною ціллю підприємства і, як наслідок, принципово перетворює усталені «правила гри» у багатьох галузях. Отже, інновації змінюють певні продукти, процеси чи навіть галузі [7; 8]. До прикладу, такі компанії, як Amazon і Aliexpress, змінили уявлення про електронну торгівлю, Букінг та AirVnb вплинули на ефективність і безпечність ринку оренди житла, а Uber — трансформували галузь таксі.

Щодо фінансового сектору, то нові технології провокують зникнення певних видів фінансових послуг унаслідок їхньої діджиталізації чи заміни послугами FinTech компаній.

Зазвичай, FinTech компанії надають можливість реалізації фінансових послуг онлайн без залучення

традиційних фінансових посередників і поки що не є об'єктами регулятивного впливу чинної нормативної бази, у якій існування таких посередників не було передбачене. Функціонуючи паралельно з традиційними фінансовими інститутами, FinTech зумовлюють зміни структури фінансових продуктів, способів забезпечення їх надання та отримання споживачем.

Для того щоб розглянути тенденції розвитку глобального FinTech ринку, слід використати результати масштабного опитування понад 22 000 користувачів Інтернету у 20 країнах світу, проведеного 2017 року компанією «Ernst & Young». Відповідно до опитування було з'ясовано, що понад 33 % опитаних є активними користувачами FinTech послуг. Крім того, у країнах, що розвиваються, таких як Південна Африка, Мексика, Бразилія, Індія, Китай, ступінь проникнення FinTech послуг становив 46 %, що значно більше в порівнянні із середнім рівнем (28 %) для розвинутих країн світу.

Можна зазначити, що це стало результатом незначного рівня розвитку традиційної фінансової інфраструктури в зіставленні з темпами економічного розвитку в цих країнах, де при зниженні ціни смартфонів та збільшенні доступу до всесвітньої мережі непокритий попит населення на фінансові послуги стрімко переорієнтувався на цифрові послуги FinTech компаній [9].

Регуляторним підґрунтям для широкого росту FinTech є імплементація Європейським Союзом другої Директиви про платіжні послуги, або PSD2, у січні 2018 року. Саме тоді набули чинності новітні правила, які зруйнували монополію банку на дані своїх користувачів. Це дало можливість «торговцям», таким як Amazon, одержувати потрібні дані рахунку споживача з його банку — але тільки за присутності відповідного дозволу. PSD2 вимагає також посилення перевірок власних даних при оплаті в Інтернеті. Будь-які фінансові трансакції, у яких щонайменше одна сторона є в межах Європейського Союзу, перебуває під впливом PSD2, включаючи всі офіційні валюти (криптовалюти є винятком). Саме такий підхід дає можливість краще та якісніше забезпечувати потрібною інформацією користувачів та ефективніше захищатиме європейську частину трансакції [10]. Ідея полягає в тому, щоб дозволити підприємствам з електронної комерції надавати фінансові послуги на основі даних та інфраструктури банків, оскільки сучасні сторонні постачальники мають кращі пропозиції диференційованих інноваційних послуг [11].

Якщо аналізувати глобальний ринок FinTech 2018 року, то можна простежити певну динаміку. Так, максимальна інвестиційна активність у грошовому вимірі становила більше ніж 120 млрд дол. США. Цей історичний максимум був отриманий завдяки мега-угоді — 14 млрд дол. — це інвестиції до китайської компанії «Ant Financial» і 12,9 млрд дол. — угода купівлі компанією «Vantiv» компанії «Worldpay».

Розглядаючи перше півріччя 2019-го, слід відмітити, що таких масштабних угод не прослідковувалося, проте, відповідно до звіту аудиторсько-консалтингової компанії «KPMG» «The Pulse of Fintech H1 2019», глобальні інвестиції в FinTech компанії становили 37,9 млрд дол., що було здобуто завдяки укладенню 962 інвестиційних угод, що перевищило показник 2017 року [12].

У середині 2020 року було проведено інше, не менш масштабне дослідження, згідно з яким серед 500 стартапів (вартістю понад мільярд доларів) у світі, 70 — представники сфери FinTech, 2019 року — було всього 50.

На нинішній день найдорожчим стартапом є Stripe, який оцінюється експертами майже удвічі більше, ніж Deutsche Bank, — 36 млрд дол. Компанія створила якісну платформу для приймання платежів і виведення коштів. У числі її клієнтів є такі технологічні гіганти, як Amazon, Google і Spotify.

Слід відмітити, що в Топ-5 найдорожчих стартапів світу також увійшли One97 (16 млрд дол.), Chime (14,5 млрд дол.), Robinhood (11,7 млрд дол.) і Klarna (10,65 млрд дол.).

Величезного зростання серед всіх FinTech компаній набувають мобільні банки, серед яких найбільш відомішими є: Chime, Revolut і № 26. Німецький № 26 присутній у 26-ти країнах і на нинішній день обслуговує приблизно 3,5 млн клієнтів.

Якщо аналізувати сферу грошових переказів, то в ній лідерські позиції займає британський FinTech-стартап Transferwise з капіталізацією 5 млрд дол. Саме він виконує інтернаціональні онлайн-перекази з нечисленними комісіями і прибутковим обмінним курсом. Так, 2019 року середня комісія за переказ грошей становила близько 0,7 %.

FinTech сектор проводить революційні дії і на ринку акцій. Стартапи Weltsparen або Deposit Solutions (Savendo, Zinspilot) пропонують досить високі процентні ставки на облігації в європейських країнах, ніж традиційні банки. Такі платформи, як Robinhood, Trade Republic, Free Broker і Smart Broker, спричинили серед молодих інвесторів торговельний бум.

Якщо розглядати інвестиції у FinTech, то, можна зазначити: у першому півріччі 2020-го вони сконцентрувалися на довгостроковій тенденції, приймаючи зростаюче значення API та відкритих даних, а також стирання меж між FinTech, великими провайдерами і постачальниками платформ. У свою чергу, інвестиції розкрили прискорення цифрових тенденцій, таких як цифрові платежі та цифрові бізнес-моделі [13].

Так, загальна сума інвестицій у FinTech (VC, PE та M&A) у першій половині 2020 року становила 25,6 млрд дол. Глобальні венчурні інвестиції у FinTech становлять 20 млрд дол., тоді як загальний обсяг світового фінансування FinTech зменшився протягом першої половини 2020 року, обсяг інвестицій

у глобальному масштабі становив 25,6 млрд дол. за всіма угодами. Корпоративні угоди сприяють подальшому зміцненню активності венчурного капіталу.

Значне скорочення інвестицій у M&A стало головною причиною падіння. Упродовж першого півріччя 2020-го на M&A припало всього 4 млрд дол. інвестицій у FinTech (порівняно з 85,7 млрд дол. у другому півріччі 2019-го), включаючи зворотне злиття відкритого кредитування на суму 1,3 млрд дол. Призупинення M&A показує як загальне зменшення активності за угодами, так і тиск інвесторів щодо призупинення найбільших угод, щоб проаналізувати оцінки і схильність до ризику. Попри глобальну невизначеність, венчурні інвестиції були значними в усіх регіонах світу. Як і очікувалося експертами, платежі і надалі залишалися першочерговим та конкурентоспроможним сектором для

інвестування у FinTech, тоді як Regtech мав тенденцію до зростання, оскільки корпорації прагнуть краще керувати ризиками. У подальшому збільшення застосування моделей цифрових фінансових послуг, імовірно, у найближчі роки також стимулюватиме інвестиції в допоміжні сфери, такі як: запобігання шахрайству, управління цифровими ідентифікаційними даними і кібербезпека [13].

Відомі світові банки виражають занепокоєння про те, що FinTech компанії витіснять їх з ринку. Саме тому велика кількість фінансово-кредитних установ розробляють сумісні програми щодо подальшої співпраці. Для прикладу, Deutsche Bank разом з Google проєктують систему хмарних сервісів [14].

Проте пандемія COVID-19 внесла свої корективи в розвиток глобального FinTech ринку (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив пандемії COVID-19 на зростання FinTech ринку у світі

Країни	Вплив на цифрові платежі	Вплив на використання онлайн-сервісів	Вплив на використання застосунків FinTech
Країни Європи	У 2020 р. ринок цифрових платежів сягнув рекордного 802 млрд і становив 9,9 % зростання у зіставленні з 2019 роком. За прогнозами експертів, до 2023 року ринок зросте до 1 трлн дол. обсягу в дол.	Протягом 2016—2019 рр. кількість онлайн-платежів в Європі зростає на 30 %. У 2020 р. за допомогою електронної комерції здійснено до 90 % трансакцій, а користувачів онлайн-сервісів буде близько 705 млн осіб	Спровоковані пандемією COVID-19 дистанціювання та самоізоляція спричинили суттєве зростання (на 72 % щотижня) використання в Європі застосунків FinTech
Країни Америки та Азії	У 2019 р. обсяг цифрових платежів становив 4,1 трлн дол., 2020 р. — 4,8 трлн дол. Прогнозується, що 2023 р. — 6,7 трлн дол.	За підрахунками експертів, чатботи дадуть можливість заощадити банкам 7,3 млрд дол. до 2023 р.	За прогнозами аналітиків, до 2022 р., загальні активи компаній, що займаються цифровим управлінням капіталом у галузі ритейлу, досягнуть 600 млрд дол.

Джерела: [15; 16].

Що стосується тенденцій розвитку і популяризації FinTech ринку в першому кварталі 2021 року, на нашу думку, слід використати дослідження CB Insights

«State Of Fintech Q1'21 Preview: Investment Trends to Watch», яке розкриває основні напрями інвестування у FinTech (табл. 2).

Таблиця 2

Основні тенденції розвитку і популяризації глобального FinTech ринку в першому кварталі 2021 року

Основні напрями інвестування у FinTech	Характеристика напрямів розвитку FinTech ринку у світі
Збільшення обсягу залучених інвестицій	Обсяг інвестованих у FinTech коштів за перші два місяці 2021 р. перевищив 13,4 млрд дол. Передбачається, що світовий обсяг інвестицій у FinTech у першому кварталі 2021 р. зросте на 39 % у порівнянні з попереднім кварталом, і таке збільшення прогнозується, навіть не враховуючи суми екстрено залучених інвестицій трейдинговою онлайн-платформою Robinhood у розмірі 2,4 млрд дол. на додаток до залученого ними раніше 1 млрд дол. При цьому 13,4 млрд дол. (24 % зростання в порівнянні з попереднім кварталом) — це вже найвищий показник залучених за квартал інвестицій у світовий FinTech, починаючи з другого кварталу 2018 р., коли тільки FinTech — гігант Ant Group залучив 14 млрд дол. Також варто зазначити, що, згідно з даними на кінець лютого, частка угод із seed money і ангельським інвестиціям продовжує зменшуватися в першому кварталі 2021 р.
Географія інвестування у FinTech-проєкти	У першому кварталі 2021 р. бум фінансування стосується всіх трьох головних регіонів FinTech — Північна Америка, Європа й Азія. Обсяг реалізованих інвестицій в Азії перевищив усі рівні з другого кварталу 2020 р., становивши 2,6 млрд дол. Цей показник в Європі вже зараз на рекордному рівні — 2,9 млрд дол. Північна Америка також не відстає і продемонструвала найвищий рівень квартального фінансування FinTech-компаній — 7,2 млрд дол. — завдяки залученим інвестиціям компанією Robinhood.

Основні напрями інвестування у FinTech	Характеристика напрямів розвитку FinTech ринку у світі
	Показники враховують дані лише перших двох місяців. Інші ринки, що включають країни Африки, Південної Америки та Австралії, у цьому кварталі поки що не відзначалися значними потоками венчурних інвестицій — обсяг інвестицій становив 651 млн дол.
Мега-раунди — найпривабливіший напрям фінансування в першому кварталі 2021 року	За перші два місяці 2021 р. мега-раунди установили нові рекордні показники і за кількістю угод, і за обсягом залучених інвестицій. Так, кількість мега-раундів на кінець лютого становила 33 угоди, 15 з яких припали на США, 5 на Великобританію, по 3 на Китай та Індію, 1 на Бразилію і решта на кілька інших країн. За січень — лютий 2021 р. обсяг фінансування мега-раундів становив 71 % загального обсягу інвестицій у світовій FinTech, а кількість угод від 100 млн дол. досягла рекордних 8 % від загальної кількості угод за ці два місяці.

Джерело. [17].

На нашу думку, враховуючи вищезазначені фактори, збільшення обсягів електронної комерції та беручи до уваги велику кількість людей, що не є користувачами банківських послуг і недоотримають бажаний обсяг послуг, негаразди, з якими постійно зіштовхується банківський сектор при обслуговуванні мікро-

та малого бізнесу й людей, що проживають у далекіх районах, на ринку з'явився незаповнений фінансовий сегмент, що надає суттєві інвестиційні можливості FinTech. Загалом, на наш погляд, слід виділити основоположні тренди розвитку FinTech ринку, що представлені на нинішній день на ринку (рис., табл. 3).

Рис. Основні тренди розвитку FinTech ринку

Джерело. [18, с. 44—49].

Таблиця 3

Основні тренди розвитку FinTech ринку у 2021—2023 рр. (прогноз)

Найменування основних трендів розвитку FinTech ринку	Коротка характеристика впливу трендів FinTech ринку
Консолідація	Збільшення рівня консолідації у сферах, які вже фактично сформовані, — платежі та кредитування. Щодо нових сфер як блокчейн-стартапи, їх намагатимуться масштабувати та сприяти міжнародному зростанню
Збільшення розміру угод	Експерти передбачають, що в найближчому майбутньому (2021—2023 рр.), тенденції до збільшення розміру угод продовжать зростати, оскільки інвестори зосереджують свою увагу на пізніх стадіях розвитку фінансових технологій із підтвердженим досвідом, намагаючись мінімізувати свій ризик
Глобальна експансія	Банки-челенджери продовжують поліпшувати якість послуг і пропагують свою діяльність через міжнародні кордони
Відкритий банкінг	У країнах Європи лібералізація регулювання банкіngu виявляється благом для технологічних гігантів і стартапів, оскільки вони відіграють важливу роль у фінансових послугах
Створення екосистеми	Відомим прикладом стала спроба купівлі Яндексом банку Тінькофф: найбільша e-commerce платформа відчайдушно потребує власної платіжної системи для здійснення «безшовних» платежів усередині компанії, але на проведення цього потрібний окремий орган з відповідними ліцензіями. У цьому контексті розвивається й Amazon, який уклав угоду про партнерство з Goldman Sachs, завдяки якій отримав можливість відкривати певним категоріям продавців кредитні лінії до 1 млн дол. Отже, суб'єкти підприємництва плавно вибудовують навколо себе екосистеми, в які імплементують і фінансові продукти

Найменування основних трендів розвитку FinTech ринку	Коротка характеристика впливу трендів FinTech ринку
Blockchain	Планується значне збільшення обсягів інвестицій у підприємства, що займаються розробленням та впровадженням конкретних продуктів та рішень на основі технології blockchain
D2C (direct to client) або боротьба за кінцевих споживачів	Формат B2C втрачає свою актуальність і на перший план запроваджуються технологічні рішення для утримання кінцевих споживачів: програми лояльності, кешбек, реферальні програми, підписки, миттєві платежі і швидкі позики. У цій ситуації акцент робиться на рівні сервісу, швидкості і гнучкості тарифів на р2р-перекази, повноті послуг (платежі і позики), безпеки і простоті досвіду користування (інтерфейсу), а також каналах комунікації: на прикладі Nubank (Бразилія) помітна тенденція щодо переходу платежів у месенджери: небанк оголосив про альянс з WhatsApp — упровадження платежів усередині програми
Insurtech прискорення та співпраця з Азією	Країни Азії демонструють чергове збільшення інвестицій в інноваційні страхові технології. Так, зокрема, традиційні страховики, засновані у США та Європі, мають намір використовувати Азію для тестування альтернативних страхових технологій та продуктів. Очікується, що співпраця між FinTechs та банками в Азії продовжить посилюватись, найбільше в таких сферах: як KYC (know your customer), AML (anti-money laundering) та управління цифровою ідентичністю — включаючи розпізнавання обличчя та розпізнавання голосу
Regtech підйом	Інвестиції в regtech планують прискорити у 2021—2023 роках, оскільки стартапи зосереджуються на можливостях скорочення витрат наявних фінансових установ, що пов'язані з дотриманням дедалі суворіших регуляторних норм
Розвиток рішень для SME з використанням криптовалют	FinTech-компанії можуть надавати співробітникам клієнтів короткострокові позики за рахунок майбутньої зарплати. У цьому контексті працює іспанський стартап Sobee. А також видавати зарплати: додатки FinTech-компаній можна використовувати, щоб надати співробітникам більш гнучкий доступ до зароблених коштів
Модернізація платіжних систем і хмарна бухгалтерія	За даними рекрутингового агентства Cornerstone, суб'єкти малого підприємства, щороку витрачають понад 500 млрд дол. на проведення бухгалтерського обліку та оплату рахунків, а також на прийом платежів від сторонніх провайдерів. Саме тому велика кількість таких компаній були б не проти одержувати бухгалтерські послуги безпосередньо від банків або фінансових компаній, які і так уже обслуговують їхній бізнес. Отже, враховуючи наявні тенденції, у 2021—2023 рр. слід очікувати розвитку у сфері хмарної бухгалтерії і систем взаємодії з провайдерами POS
Цифровий банкінг	Традиційні банки та корпорації все більше поглиблюватимуть свою активність у цифровому банкінгу, впроваджуючи динамічні та автономні цифрові банки, які працюють самостійно і не покладаються на наявні застарілі системи

Джерело. [19].

Висновки. Отже, враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок про суттєве зростання інвестицій у FinTech ринок, глобалізацію процесів у галузі — злиття, об'єднання в екосистему і асиміляція ноу-хау в традиційний банкінг. Значною мірою це було продовженням тенденцій останніх п'яти років. Молоде покоління клієнтів продовжує уникати традиційних фінансових інститутів або відмовляється від

них на користь цілком цифрових банків і вбудованих фінансових послуг. У відповідь традиційні фінансові установи намагаються конкурувати, збільшуючи темпи інновацій і цифровізації різними способами, що триватиме й у 2021—2023 роках. Враховуючи всі ці процеси, незворотним є приріст кількості інвестицій у фінансово-технічний сектор і стрімке зростання цього сегмента.

Література

1. EY FinTech Adoption Index 2017 / Ernst & Young. 2017. URL : [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/\\$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf).
2. Munch J. What is fintech and why does it matter to all entrepreneurs. *Hot Topics*. 2016. URL : <https://www.hottopics.ht/3182/what-is-fintech-and-why-it-matters>.
3. Definition of FinTech in English by Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries*. URL : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/fintech>.
4. Gawer A. Big Data: Bringing Competition Policy to The Digital Era. OECD. *Directorate for Financial and Enterprise Affairs Competition Committee*. 2016. № 74. 18 p. URL : [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP\(2016\)14/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP(2016)14/en/pdf).
5. Поченчук Г. М. FinTech у структурі фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С. 49—55.
6. Белінська Г. В. Ринок фінансових інновацій: сутність, особливості та передумови створення. *Наукові праці НДФІ*. 2016. № 1. С. 137—149. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2016_1_11.
7. Christensen C. M., Bower J. L. Customer power, strategic investment, and the failure of leading firms. *Strategic management journal*. 1996. № 17 (3). P. 197—218.

8. Christensen C. M., McDonald R., Raynor M. What Is Disruptive Innovation? *Harvard Business Review*. 2015. № 12. P. 44—53. URL : <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=50233>.
9. PSD2 EXPLAINED. URL : <https://www.europeanpaymentscouncil.eu>.
10. Савченко Т. Г., Татарко А. В. Поточні тренди розвитку фінансових технологій. *Вісник СумДУ. Економіка*. 2018. № 4. С. 56—64.
11. The Pulse of Fintech 2019. Biannual global analysis of investment in fintech. *KPMG*. 2019. July 31. URL : <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1-2019.pdf>.
12. Pulse of FinTech H1 2020. Піврічний аналіз тенденцій глобальних інвестицій у секторі фінансових технологій. *KPMG*. 2020. September. URL : <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2020/09/pulse-of-fintech-h1-20-fintech-segments.html>.
13. Гошоватюк А. Кількість ФінТех-єдинорогів в світі виросло: названі найдорожчі компанії. 2020. URL : <https://psm7.com/uk/fintech/kolichestvo-fintex-edinorogov-v-mire-vyroslo-nazvany-samyedorogie-kompanii.html>.
14. Ilic J. Digital Payments in Europe to Surpass \$802bn Transaction Value This Year. *Finanso*. 2021. September 8. URL : <https://finanso.se/digital-payments-in-europe-to-surpass-802bn-transaction-value-this-year>.
15. These Fintech Statistics Show an Industry on the Rise. *Fortunly*. 2021. URL : <https://fortunly.com/statistics/fintech-statistics/#gref>.
16. Шевченко Л. Інвестиції у ФінТех: у що вкладали гроші в першому кварталі 2021 року. *Процес*. 2021. 19 березня. URL : <https://processer.media/ua/investicii-u-finteh-u-shho-vkladali-groshi-v-pershomu-kvartali-2021-roku>.
17. Безпалый Р. В. ФінТех інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 2. С. 44—49.
18. Барабаш Ю. Курс 2021: на що звернути увагу фінансовим компаніям у новому році. 2021. URL : <https://legalhub.online/blogy/kurs-2021-na-shho-zvernuty-uvalu-finansovym-kompaniyam-u-povomu-rotsi>.
19. Ткаченко Т. П., Тульчинський Р. В. Розвиток інноваційного підприємництва в Україні. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2010. № 7. С. 223—229.

References

1. Ernst & Young. (2017). EY FinTech Adoption Index 2017. Retrieved from [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/\\$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf).
2. Munch, J. (2016). What is fintech and why does it matter to all entrepreneurs. *Hot Topics*. Retrieved from <https://www.hottopics.ht/3182/what-is-fintech-and-why-it-matters>.
3. Definition of FinTech in English by Oxford Dictionaries. (n. d.) *Oxford Dictionaries*. Retrieved from <https://en.oxforddictionaries.com/definition/fintech>.
4. Gawer, A. (2016). Big Data: Bringing Competition Policy to The Digital Era. OECD. *Directorate for Financial and Enterprise Affairs Competition Committee, 74*, 18. Retrieved from [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP\(2016\)14/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP(2016)14/en/pdf).
5. Pochenchuk, H. M. (2018). FinTech u strukturi finansovoi systemy [FinTech in the structure of the financial system]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky — Global and national economic problems, 21*, 49—55 [in Ukrainian].
6. Belinska, H. V. (2016). Rynok finansovykh innovatsii: sutnist, osoblyvosti ta peredumovy stvorennia [The market of financial innovations: the essence, features and prerequisites]. *Naukovi pratsi NDFI — Scientific works of NDFI, 1*, 137—149. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2016_1_11 [in Ukrainian].
7. Christensen, C. M., & Bower, J. L. (1996). Customer power, strategic investment, and the failure of leading firms. *Strategic management journal, 17* (3), 197—218.
8. Christensen, C. M., McDonald, R., & Raynor, M. (2015). What Is Disruptive Innovation? *Harvard Business Review, 12*, 44—53. Retrieved from <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=50233>.
9. PSD2 EXPLAINED. (n. d.). Retrieved from <https://www.europeanpaymentscouncil.eu>.
10. Savchenko, T. H., & Tatarko, A. V. (2018). Potochni trendy rozvytku finansovykh tekhnolohii [Current trends in financial technology]. *Visnyk SumDU. Ekonomika — Bulletin of SSU. Economics Series, 4*, 56—64 [in Ukrainian].
11. KPMG. (2019). The Pulse of Fintech 2019. Biannual global analysis of investment in fintech. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1-2019.pdf>.
12. KPMG. Pulse of FinTech H1 2020. (2020). Pivrichnyi analiz tendentsii hlobalnykh investytsii u sektori finansovykh tekhnolohii [Semi-annual analysis of global investment trends in the financial technology sector]. Retrieved from <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2020/09/pulse-of-fintech-h1-20-fintech-segments.html> [in Ukrainian].
13. Hoshovatiuk, A. (2020). Kil'kist fintekh-yedynorohiv v sviti vyroslo: nazvani naidorozhchi kompanii [The

- number of Fintech unicorns in the world has grown: named the most expensive companies]. Retrieved from <https://psm7.com/uk/fintech/kolichestvo-fintex-edinorogov-v-mire-vyroslo-nazvany-samye-dorogie-kompanii.html> [in Ukrainian].
14. Ilic, J. (2021, September 8). Digital Payments in Europe to Surpass \$802bn Transaction Value This Year. *Finanso*. Retrieved from <https://finanso.se/digital-payments-in-europe-to-surpass-802bn-transaction-value-this-year>.
 15. Fortunly. (2021). These Fintech Statistics Show an Industry on the Rise. Retrieved from <https://fortunly.com/statistics/fintechstatistics>.
 16. Shevchenko, L. (2021, March 19). Investytsii u FinTekh: u shcho vkladaly hroshi v pershomu kvartali 2021 roku [Investments in FinTech: what was invested in the first quarter of 2021]. *Protses — Process*. Retrieved from <https://processer.media/ua/investicii-u-finteh-u-shho-vkladali-groshi-v-pershomu-kvartali-2021-roku> [in Ukrainian].
 17. Bezpalyi, R. V. (2021). FinTekh innovatsii: peredumovy stanovlennia ta suchasni tendentsii [FinTech innovation: prerequisites and current trends]. *Investytsii: praktyka ta dosvid — Investments: practice and experience*, 2, 44—49 [in Ukrainian].
 18. Barabash, Yu. (2021). Kurs 2021: na shcho zvernuty uvahu finansovym kompaniiam u novomu rotsi [Course 2021: what to pay attention to financial companies in the new year]. Retrieved from <https://legalhub.online/blogy/kurs-2021-na-shho-zvernuty-uvagu-finansovym-kompaniyam-u-novomu-rotsi> [in Ukrainian].
 19. Tkachenko, T. P., & Tulchynskyi, R. V. (2010). Rozvytok innovatsiinoho pidpriemnytstva v Ukraini [Development of innovative entrepreneurship in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI» — Economic Bulletin of NTUU «KPI»*, 7, 223—229 [in Ukrainian].